

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ PORT PAYÉ ΚΟΜΟΤΗΝΗ Αρ. Αδ. ΕΛΛΑΣ-HELLAS

ΕΛΤΑ Hellenic Post

10 Φεβρουαρίου 2015.
Ἑορτασμὸς τοῦ πολιούχου τῶν Φιλιατρῶν Ἁγίου Χαραλάμπους.

6 καὶ 7 Φεβρουαρίου 2015.
Ἑορτασμὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Λουκᾶ τοῦ ἐν Στειρίῳ

Χριστοδούλου, ὁ ὁποῖος ἐκήρυξε τὸν Θεῖον λόγον, καὶ συνιερουργησάντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Νειλουπόλεως κ. Γενναδίου καὶ τοῦ Ποιμενάρχου τῆς κατὰ Μαρώνειαν καὶ Κομοτηνὴν Ἐκκλησίας κ. Παντελεήμονος. Μετὰ τὴν Θεία Λειτουργία ἐτελέσθη ἡ ἐπίσημη Δοξολογία ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Παντελεήμονος. Τὸν πανηγυρικὸ ἐξεφώνησε ὁ κ. Χρῆστος Μορφακίδης, Λέκτορας τοῦ Δ.Π.Θ. Ἀκολούθως, ἅπαντες μετέβησαν στὸν αὔλειο χῶρο τοῦ Ναοῦ, ὅπου ὁ ἀδριάντας τοῦ ἐθνεγέρτου Μητροπολίτου Μαρωνείας Κωνσταντίου, καὶ ἐτελέσθη ἐπιμνημόσυνη δέηση.

Ἐν συνεχείᾳ, ἐψάλη στὸ Ἡρῶον ἐπιμνημόσυνη δέηση καί κατετέθησαν στέφανοι, ἐνῶ οἱ ἐπίσημοι μετὰ τοῦ λαοῦ παρηκολούθησαν τὴν παρέλαση τῆς μαθητιώσης νεολαίας, ἀντιπροσώπων Συλλόγων, τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΝ ΔΥΣΛΕΞΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΝΟΜΗ ΒΕΒΑΙΩΣΕΩΝ

Μὲ πρωτοβουλία τοῦ Μητροπολίτου μας καὶ σὲ συνεργασίᾳ μὲ τὸν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Ἀπόστολο Καβαλιώτη πραγματοποιήθηκε ἀπὸ τὶς 18 Νοεμβρίου 2014 ἕως 17 Φεβρουαρίου 2015 Σεμινάριο μέ θέμα: «Δυσλεξία καὶ Ἐκπαίδευση – Προσεγγίσεις-Τεχνικὲς Ἀντιμετώπισης». Μετὰ τὴν ἔκδοση τῶν ἀποτελεσμάτων, τῶν ἐξετάσεων πραγματοποιήθηκε στήν αἴθουσαν ἐκδηλώσεων τοῦ Μουσικοῦ Σχολείου Κομοτηνῆς ἐκδήλωση, στὴν ὁποία ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων ἐπέδωσε τὰ Πιστοποιητικὰ παρακολουθήσεως τοῦ Σεμιναρίου καὶ εὐχαρίστησε τοὺς συμμετέχοντας, ἰδιαίτερα δὲ τὸν εἰσηγητήν, Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Ἀπόστολο Καβαλιώτη.

ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΛΕΙΨΑΝΟΥ ΤΗΣ ΟΣΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ ΤΗΣ ΑΣΚΗΤΡΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ Ι.Μ. ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Τὴν Τετάρτη 18 Μαρτίου ὁ Μητροπολίτης μας ἐκόμισε στὸν Ἱ. Ν. Ἁγίας Παρασκευῆς Μέσσης τὸ δωρηθὲν ἀπότμημα τοῦ Ἱ. Λειψάνου τῆς Ὁσίας Σοφίας τῆς Ἀσκητρίας ἀπὸ τὴν Ἱ. Μ. Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Κλεισούρας τῆς Ἱ. Μ. Καστορίας καὶ στὴ συνέχεια ἐτέλεσε τὴν Θεία Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας ἐξιστόρησε τὸν βίο τῆς Ὁσίας Σοφίας καὶ εὐχαρίστησε τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Καστορίας κ. Σεραφεὶμ καὶ τὴν Ἡγουμένη τῆς Ἱ. Μ. Κλεισούρας Γερόντισσα Ἐφραιμία γιὰ τὴν συγκατάθεση καὶ τὴ χορηγία τοῦ πολυτίμου αὐτοῦ πνευματικοῦ θησαυροῦ, ἐνῶ συνεχάρη τὸν Ἐφημέριον τῆς Ἐνορίας Αἰδεσιμ. Οἰκονόμο π. Γεώργιο Σιαφάκα μερίμνῃ τοῦ ὁποίου ἐκομίσθη τὸ ἱερὸ Λείψανο, καὶ τὸν Διάκονο π. Σταῦρο Κολιούση.

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ

Τὴν Τρίτη 24 Μαρτίου, μὲ ἐπίκεντρο τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, ἐτελέσθη ἡ ἀκολουθία τοῦ πανηγυρικοῦ ἑσπερινοῦ, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νειλουπόλεως κ. Γενναδίου καὶ συγχοροστατούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν πρ. Αὐλῶνος κ. Χριστοδούλου καὶ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου κ. Παντελεήμονος.

Τὴν Τετάρτη 25 Μαρτίου στὸν πανηγυρίζοντα Ἱ. Καθεδρικὸ Ναὸ ἐτελέσθη ἡ πανηγυρικὴ Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου πρ. Αὐλῶνος κ.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΩΝ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

Στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς τὸ ἑσπέρας ἑκάστης Κυριακῆς τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Παντελεήμονος, ἐτελέσθη ἡ ἀκολουθία τοῦ Κατανυκτικοῦ ἑσπερινοῦ. Ὡμίλησαν: τὴν Κυριακὴ τῆς Τυροφάγου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων, τὴν Α΄ Κυριακήν τῶν Νηστειῶν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Βαρνάβας Γιάγκου μὲ θέμα: «Μετάνοια, ὁ δρόμος μας», τὴν Β΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Κωνσταντίνος Σακαρίδης μὲ θέμα: «Συγκλονιστικὰ παραδείγματα Μετανοίας», τὴν Γ΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωὴλ μὲ θέμα: «Μία ἀνθρώπινη πλευρὰ τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου», τὴν Δ΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Φιλόθεος Γρηγοριάτης μὲ θέμα: «Ἡ Θεία Λατρεία στὴ ζωὴ τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν», τὴν Ε΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Δαμασκηνὸς Κιαμέτης, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μ. Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ μὲ θέμα: «Ἡ ἀρετὴ τῆς αὐτομεμψίας ὡς προϋπόθεσις βιώσεως τοῦ Θείου Πάθους».

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑ

Ὁ Μητροπολίτης μας, μετὰ ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, μετέσχε τῶν ἀκολουθιῶν τῆς ἀποδόσεως τῆς ἑορτῆς τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου καὶ τῆς ἐπανόδου τῆς ἱερᾶς εἰκόνος στὸν θρόνο Της.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΦΙΛΙΑΤΡΑ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, μετὰ ἀπὸ πρόσκλησης τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τριφυλίας καἰ Ὀλυμπίας κ. Χρυσοστόμου, μετέσχε τῆς πανηγύρεως τοῦ πολιούχου τῶν Φιλιατρῶν Ἁγίου Χαραλάμπους.

ΕΥΧΕΛΑΙΟΝ ΣΤΑ Α΄ΚΑΙ Β΄ ΚΑΠΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Τήν Πέμπτην 26 Φεβρουαρίου καὶ τὴν Τρίτη 3 Μαρτίου ὁ Μητροπολίτης μας κ. Παντελεήμων ἐτέλεσε τὸ Μυστήριο τοῦ Ἱεροῦ Εὐχελαίου στὰ Α΄ καὶ Β΄ Κ.Α.Π.Η. τοῦ Δήμου Κομοτηνῆς. Συνεχάρη τοὺς ὑπευθύνους γιὰ τὸ ἔργο τους καὶ εὐχαρίστησε τὰ μέλη τῶν Κέντρων γιὰ τὴν προσφορά τους στὴν Ἑλληνικὴ κοινωνία καὶ τὴ συμβολή τους στὴ διατήρηση τῶν παραδόσεων.

ΕΟΡΤΗ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΗ ΜΗΤΕΡΑ

Τὴν Κυριακὴ 1 Φεβρουαρίου, παραμονὴ τῆς ἑορτῆς τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου ἡ Χριστιανικὴ Ἕνωση Κομοτηνῆς μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Μητροπολίτου μας διοργάνωσε ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν τῆς Χριστιανῆς Μητέρας. Κατ' αὐτὴν πολυμελὴς χορωδία γυναικῶν ἔψαλε τροπάρια τῆς ἑορτῆς καὶ ἐπίκαιρα τραγούδια, ἐνῶ ἡ κα Ἑλένη Μαργαρίτη, Θεολόγος Καθηγήτρια τοῦ 1ου Γυμνασίου Κομοτηνῆς, ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου».

ΕΥΛΟΓΙΑ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΤΑΣ ΙΕΡΑΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ

Τὴ Δευτέρα, 2 Φεβρουαρίου, μὲ πρωτοβουλία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Παντελεήμονος ἐτελέσθη γιὰ πρώτη χρονιὰ ἑορταστικὴ ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν τῶν Ἱερατικῶν οἰκογενειῶν τῆς Μητροπόλεως. Ἀρχικῶς, ὁ Σεβασμιώτατος εὐλόγησε τὴν Ἁγιοβασιλόπιττα, ἐν συνεχείᾳ προσεφώνησε τοὺς Ἱερεῖς καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν τους, καὶ τοὺς εὐχαρίστησε γιὰ τὴν προσφερόμενη διακονία, καὶ τέλος διένειμε δῶρα στὰ παιδιὰ τῶν Ἱερέων.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΟΣΙΟΥ ΛΟΥΚΑ ΤΟΥ ΕΝ ΣΤΕΙΡΙῼ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων, στὶς 6 καὶ 7 Φεβρουαρίου, προσκεκλημένος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Γεωργίου, μετέσχε τῶν ἑορτασμῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Λουκᾶ τοῦ ἐν Στειρίῳ. Στὸν ἑσπερινὸ παρέστη συμπροσευχόμενος ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, στὸν ὁποῖον οἱ παριστάμενοι Ἱεράρχες ὑπέβαλαν σεβάσματα καὶ εὐχὲς ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐκλογῆς του στὸν Ἀποστολικὸ Θρόνο τῶν Ἀθηνῶν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΡΑΚΗΣ

Τὴν Πέμπτη, 15 Ἰανουαρίου, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων, μετὰ ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Ἐλλογιμωτάτου Πρυτάνεως κ. Ἀθανασίου Καραμπίνη, μετέβη στὸ κτήριο τῆς Πρυτανείας, ὅπου, παρουσίᾳ τῶν Ἀντιπρυτάνεων, τῶν Κοσμητόρων, τῶν Προέδρων τῶν Τμημάτων, τῶν ἐργαζομένων καὶ ἀντιπροσωπείας φοιτητῶν, εὐλόγησε τὴν Ἁγιοβασιλόπιττα ἐκφράσας τὸν ἔπαινό του γιὰ τὸ ἐπιτελούμενο ἔργο καὶ τὴν συνεισφορὰ τοῦ Πανεπιστημίου στὴν πνευματικὴ ἀνύψωση τῶν νέων τοῦ τόπου.

ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΩΝ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

Τὴν παραμονὴ τῆς ἑορτῆς, Πέμπτη 29 Ἰανουαρίου, μὲ πρωτοβουλία τοῦ Μητροπολίτου μας στὴν αἴθουσα τοῦ Ἐπιμελητηρίου ὁμίλησε ὁ Θεολόγος Καθηγητὴς καὶ τ. Λυκειάρχης κ. Νικόλαος Μιχαλόπουλος, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Οἱ παιδαγωγικὲς θέσεις τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν». Τὴν ὁμιλία παρακολούθησαν ἐκπρόσωποι τῆς Πρωτοβαθμίου καὶ Δευτεροβαθμίου Ἐκπαιδεύσεως, ἐνῶ ἐπηκολούθησε ἐνδιαφέρουσα συζήτηση.

Τὴν κυριώνυμο ἡμέρα, Παρασκευὴ 30 Ἰανουαρίου, ὁ Σεβαμιώτατος προέστη τῆς πανηγυρικῆς Θείας Λειτουργίας στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν Πρυτανικῶν Ἀρχῶν, τῶν Διευθυντῶν τῆς Πρωτοβαθμίου καὶ Δευτεροβαθμίου Ἐκπαιδεύσεως, Διδασκάλων καὶ Καθηγητῶν, φοιτητῶν καὶ

μαθητῶν, ἐνῶ μετὰ τὴ Θεία Λειτουργία ἀνεπέμφθη ἐπιμνημόσυνη δέηση ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν διδασκάλων καὶ εὐεργετῶν τῆς Παιδείας, ἀλλὰ καὶ ἀρτοκλασία ὑπὲρ ὑγιείας καὶ φωτισμοῦ πάντων τῶν κοπιώντων καὶ ἐργαζομένων ὑπὲρ τῆς Παιδείας.

Τεῦχος 5ο • Ἰανουάριος - Μάρτιος 2015

Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις

Ἐπιμέλεια: Διάκονος Νεκτάριος Δημητρόπουλος

Πνευματικὴ κίνηση Ἰανουαρίου-Μαρτίου 2015

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ 2015

Τὴν Πέμπτη, 1η Ἰανουαρίου 2015, ὁ Μητροπολίτης μας ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ὅπου προέστη τῆς Δοξολογίας γιὰ τὴν Πρώτη ἡμέρα τοῦ Νέου Ἔτους, μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν Τοπικῶν Ἀρχῶν καὶ ἐκπροσώπων τοῦ Στρατοῦ, τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, τῶν Δικαστικῶν καὶ Πρυτανικῶν Ἀρχῶν. Στὴ συνέχεια ὁ Σεβασμιώτατος μετέβη στὴν Ἀντιπεριφέρεια, ὅπου εὐλόγησε τὴν Ἁγιοβασιλόπιττα.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ

Τήν Τρίτη, 6η Ἰανουρίου, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας ἱερούργησε στὸν Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Μετὰ τὴν Θεία Λειτουργία μετέβη στὴν δεξαμενὴ τῆς πόλεως, ὅπου ἁγίασε τὰ ὕδατα.

Ἀκολούθως, μετέβη στὸ λιμάνι τῆς Μαρωνείας, ἐν συνεχείᾳ στὸ λιμάνι τοῦ Φαναρίου καί στὸν ποταμὸ Κομψᾶτο, ὅπου ἐτέλεσε τὴν ἀκολουθία τῆς ρίψεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ μὲ τὴν συμμετοχὴ τῶν τοπικῶν Ἀρχόντων καὶ πλῆθος Λαοῦ.

του γιὰ τὴν Πόλη στὶς ἀρχὲς τοῦ 1821 μαζὶ μὲ τὸν ἀδελφό του Θεοδόσιο καὶ τὸν ἡγούμενο τῆς Μονῆς Ἰωάσαφ Χατζή.

Ὁ ἱστορικὸς τῆς Μονῆς Γεώργιος Π. Κρέμος περιγράφει ὡς ἑξῆς τὴν μετάβαση τοῦ Ἠσαΐα στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ τὴν ἐπιστροφή του ἀπ' αὐτή: «Συσκεψάμενοι δὲ μετὰ τοῦ πατριάρχου, λαβόντες τὴν ἐμπιστευτικὴν ἀποστολὴν πρὸς ἐξέγερσιν τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἐφοδιασθέντες μετὰ τῶν οἰκείων ἐπιστολῶν καὶ ἐγγράφων τῶν τε ἑταίρων καὶ τοῦ πατριάρχου κατῆλθον εἰς τὴν Μονὴν περὶ τὸν Μάρτιον».

Στὶς 11 τοῦ Μάρτη, ἐπέστρεψε στὸ λιμάνι ποὺ βρισκόταν ὁ ἐλαιώνας τῆς Μονῆς κοντὰ στὴ σημερινὴ Ἀντικυρά, ὅπου ὑπῆρχε μετόχι τῆς Μονῆς. Ἀπὸ κεῖ κατευθύνθηκε πρὸς τὴ Μονὴ τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ. Τὸ ἴδιο βράδυ συναντήθηκε στὸν γυναικωνίτη τῆς μονῆς μὲ τὸν Διάκο, τὸν Ζαρείφη, καὶ ἀδελφοὺς τῆς Μονῆς.

Στὴ συνέχεια, πῆρε τὸ δρόμο πρὸς τὰ Σάλωνα, γιὰ νὰ ἐνημερώσει τοὺς καπεταναίους τῆς περιοχῆς. Ἔπειτα ἐπέστρεψε καὶ πάλι στὸν Ὅσιο Λουκᾶ, ὅπου τέλεσε τὴν 27η Μαρτίου 1821 τὴν Θεία Λειτουργία. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας ἔφθασε στὸ μοναστήρι τοῦ Προφήτη Ἠλία Παρνασσίδος, ἀπ' τὸ ὁποῖο ξεκίνησε ὁ Γερο-Πανουργιᾶς γιὰ ν' ἀπελευθερώσει τὰ Σάλωνα καὶ νὰ κλείσει στὸ Κάστρο τοὺς Τούρκους.

Τὴν 1η Ἀπριλίου 1821 ὁ Ἠσαΐας μὲ τὸν Ταλαντίου Νεόφυτο καὶ τῶν Ἀθηνῶν Διονύσιο, θὰ τελέσουν δοξολογία στὸ Ναὸ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς στὴ Λιβαδειά, γιὰ νὰ ἑορτάσουν τὴν ἔναρξη τοῦ ἀγώνα, ἀνακηρύσσοντας Ἀρχηγὸ τοῦ Στρατοῦ τὸν Ἀθανάσιο Διάκο. Ἔπειτα, ἐπέστρεψε καὶ πάλι στὰ Σάλωνα. Ἡ ὥρα ἦταν κρίσιμη διότι ἔπρεπε νὰ ἑτοιμάσει τὴν ἄμυνα.

Ὁ Γερο-Πανουργιᾶς εἶχε πάρει τὸ κάστρο τῶν Σαλώνων ἀνήμερα τοῦ Πάσχα, στὶς 10 Ἀπριλίου τοῦ 1821. Οἱ πολεμιστὲς τοῦ Πανουργιὰ ἁρματώθηκαν ἀπ' τὰ λάφυρα καὶ πηγαίνουν νὰ συναντήσουν τὸν Διάκο καὶ τὸν Δυοβουνιώτη στὸ Ζητούνι. Μαζί τους στὸν ἀγώνα, θὰ ζωστεῖ τὰ ἄρματα καὶ ὁ Ἠσαΐας ὡς ἁπλὸς στρατιώτης, ἀποδεικνύοντάς τους ἔτσι ὅτι καμία ἀξία δὲν ἔχει ἡ ζωὴ χωρὶς ἐλευθερία καὶ ἀξιοπρέπεια.

Στὴ μάχη τῆς Χαλκωμάτας τὰ στρατεύματα τοῦ Ὀμὲρ Βρυώνη κατατρόπωσαν τοὺς λιγοστοὺς Ἕλληνες ἀγωνιστές. Ὁ Γερο-Πανουργιᾶς τραυματίστηκε. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ δεσπότη ὁ παπὰ Γιάννης ἔπεσε νεκρός. Ὁ Ἠσαΐας τραυματίστηκε καὶ αὐτὸς θανάσιμα. Ὁ ἔφορος τοῦ στρατοῦ Μαρκόπουλος, βλέποντας λαβωμένο τὸν Ἠσαΐα, τὸν σήκωσε στὸν ὦμο του καὶ ἄρχισε νὰ τρέχει. Ὁ δεσπότης, βλέποντας τὸ μάταιο τῶν κόπων τοῦ λέγει: «Ἄφησέ με τέκνον μου καὶ σῶσον τουλάχιστον τὸν ἑαυτόν σου ὡς χρησιμώτερον...». Κοντὰ στὴν πηγὴ τῆς Χαλκωμάτας, γνωστὴ καὶ σήμερα ὡς «δεσποτόβρυση», ἀκούμπησε τὸν λαβωμένο Ἠσαΐα ὁ Μαρκόπουλος καὶ ὁ δεσπότης ἀναφώνησε: «Παναγιά μου, σῶσε τουλάχιστον τὴν Πατρίδα...». Μετὰ ἀπὸ λίγο κατέφθασαν οἱ Τοῦρκοι καὶ μὲ τὰ γιαταγάνια τους τὸν ἀποτελείωσαν.

Ὅταν τὴν ἄλλη μέρα οἱ Τοῦρκοι ὁδήγησαν στὸ σουβλὶ τὸν Διάκο τοποθέτησαν πλάι του, ὡς τρόπαιο τὰ κεφάλια ἑβδομήντα ἐννιὰ Ἑλλήνων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοῦ Δεσπότη τῶν Σαλώνων. Αὐτὸ ἦταν τὸ τέλος τοῦ ἐθνομάρτυρα Ἠσαΐα, ὁ ὁποῖος παρέδωσε τὴν ἁγία του ψυχὴ στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ, μαχόμενος ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος παραμένοντας προσηλωμένος στὶς ἀξίες καὶ τὰ ἰδανικὰ τοῦ Ἔθνους.

Ὁ Σαλώνων Ἠσαΐας, ὑπῆρξε πρωτοπόρος κληρικὸς τοῦ Ἀγῶνα καὶ ὁ πρῶτος δεσπότης ποὺ ἔπεσε σὲ μάχη γιὰ τὴν Ἐθνικὴ Ἀνεξαρτησία.

Ἠσαΐου, Ἐπισκόπου τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Σαλώνων αἰωνία ἡ μνήμη...

αὐτὸ καὶ καταφεύγει στὰ Γιάννενα, μεγάλο πνευματικὸ κέντρο ἐκείνης τῆς περιόδου.

Καθοριστικὸ γεγονὸς γιὰ τὴν ἐπίτευξη αὐτοῦ τοῦ στόχου, στάθηκε τὸ φιρμάνι τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων, ὁ ὁποῖος χρωστοῦσε χάρη στὴν οἰκογένεια τοῦ Ἡσαΐα. Παρόλο ποὺ εἶχαν περάσει πολλὰ χρόνια ἀπὸ κείνη τὴν βραδιὰ ποὺ ὁ παπὰ Στάθης εἶχε σώσει τὴ ζωὴ τοῦ Ἀλῆ, ὁ πασὰς δὲν ξέχασε τὸ καλὸ ποὺ τοῦ εἶχε κάνει. Ἔτσι μὲ φιρμάνι ζήτησε νὰ φέρουν στὰ Ἰωάννινα τὰ παιδιὰ τοῦ σωτήρα του, προκειμένου νὰ βγάλει μέρος ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσή του. Ὁ Ἡσαΐας, ὁ ὁποῖος ποθοῦσε τὴ συνέχιση τῶν σπουδῶν, θεώρησε ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ μία μεγάλη εὐκαιρία!

Ἔτσι ὁ καλόγερος τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ βρίσκεται πλέον στὰ Γιάννενα, στὸ πιὸ φημισμένο κέντρο μὲ δασκάλους του τὸν Μπαλάνο καὶ τὸν Ἀθανάσιο Ψαλίδα. Ἡ προκοπή του στὰ γράμματα ἦταν μεγάλη γι' αὐτὸ κι ὁ πασᾶς τὸν στέλνει στὴ Βασιλεύουσα γιὰ τὴ συμπλήρωση τῶν σπουδῶν του. Ἐκεῖ θὰ ἔρθει σὲ ἐπαφὴ μὲ λόγιους Φαναριῶτες καὶ τὸν Πατριάρχη Γρηγόριο τὸν Ε΄, ὁ ὁποῖος τὸν χειροτόνησε ἱερέα καὶ ἀπὸ τότε ξεκινᾶ ἀνάμεσα στοὺς δύο ἄνδρες μία βαθιὰ φιλία.

Μὲ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν του ἐπιστρέφει πίσω στὴν ἐπαρχία τῆς Δεσφίνας γιὰ νὰ ἀφοσιωθεῖ ἐξ ὁλοκλήρου στὰ ἱερατικά του καθήκοντα. Ὁ Ἀλῆς, μόλις πληροφορήθηκε τὴν ἔλευσή του στὴν κωμόπολη τῆς Δεσφίνας, τὸν διόρισε διοικητὴ τῆς περιφέρειας. Ἡ σχέση του μὲ τὸν Σουλτάνο δὲν ὑπῆρξε ἡ ἀφορμὴ γιὰ ν' ἀγαπήσει τὴν ἐξουσία ἢ τὰ πλούτη τοῦ δυνάστη, ἀλλὰ τὴν ἐκμεταλλεύτηκε πρὸς ὄφελος τῶν ὑποδούλων τῆς περιοχῆς. Ἡ δράση ποὺ ἀνέπτυξε ἦταν πολὺ σημαντική.

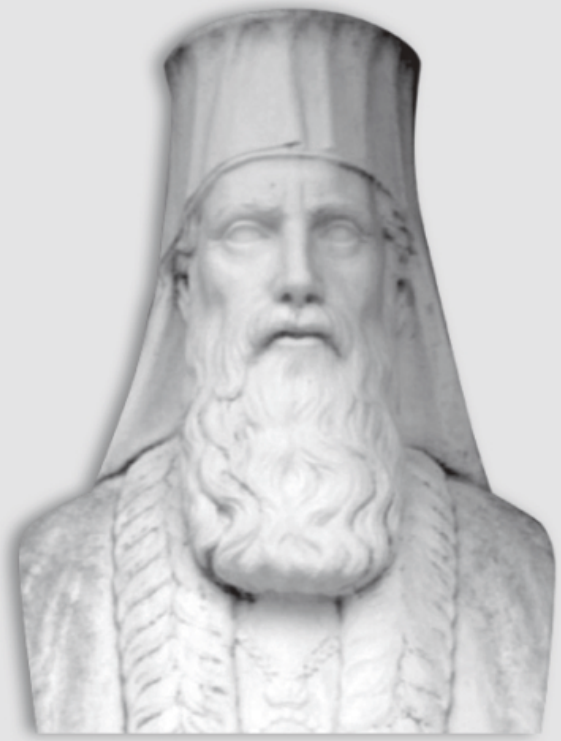
Τὴν περίοδο ἐκείνη, πεθαίνει ὁ Ἐπίσκοπος Σαλώνων Ἰωακείμ, καὶ ὁ λαὸς ἀξίωσε ἀπὸ τὸν Πατριάρχη Γρηγόριο τὸν Ε΄ νὰ χειροτονηθεῖ Ἐπίσκοπος ὁ Ἡσαΐας. Ὁ Ἀλῆς, πληροφορούμενος τὸν θάνατο τοῦ Ἰωακείμ, στέλνει κι ἐκεῖνος γράμμα στὸν Πατριάρχη μὲ τὸ ὁποῖο τὸν παρακαλεῖ ν' ἀναλάβει τὸν ἐπισκοπικὸ θρόνο ὁ Ἡσαΐας, μὲ σκοπὸ νὰ δημιουργήσει ἕνα περιβάλλον ἀπὸ δικούς του ἀνθρώπους, ὥστε νὰ ἐλέγχει τὴν περιοχή, πρᾶγμα φυσικὰ ποὺ δὲν κατέστη δυνατόν!

Τὸ 1818, σὲ ἡλικία σαράντα ἐτῶν ὁ Ἡσαΐας χειροτονεῖται Ἐπίσκοπος Σαλώνων καὶ ἔκτοτε ξεκινᾶ μία νέα περίοδος γιὰ τοὺς Χριστιανοὺς τῆς ἐπαρχίας. Σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα ὁ Ἡσαΐας θὰ διακριθεῖ ὄχι μόνο γιὰ τὰ ἱεροκηρυκτικὰ καθήκοντα καὶ τὰ φιλάνθρωπα αἰσθήματά του, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἀγάπη του γιὰ τὴ σκλαβωμένη πατρίδα.

Τὸ δεύτερο ἔτος τῆς ἀρχιερατείας του θὰ εἰσχωρήσει στοὺς κόλπους τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας. Τὸ Ἐπισκοπεῖο του θὰ γίνει κέντρο μύησης πολλῶν στοὺς σκοποὺς τῆς Ἑταιρείας. Ὁ Ἱεράρχης θὰ ἐξελιχθεῖ σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς κυριώτερους ἐκφραστές της. Σ' αὐτὸν καταφθάνουν οἱ ὁπλαρχηγοὶ τῶν γύρω περιοχῶν καὶ ἀπ' αὐτὸν ξεκινοῦσαν ὅλες οἱ ὁδηγίες πρὸς τοὺς Προκρίτους.

Ἡ καίρια θέση ποὺ κατεῖχε ὁ Σαλώνων Ἡσαΐας στοὺς κόλπους τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας διαφαίνεται καὶ μέσα ἀπὸ τὴν ἀλληλογραφία ποὺ διατηροῦσε μὲ τὸν Πατριάρχη Γρηγόριο τὸν Ε΄. Τὸ γράμμα αὐτὸ ἀποδεικνύει τὴν ἔνθερμο συμμετοχὴ τοῦ Ἡσαΐα στὸ ξεσηκωμὸ τοῦ Γένους, ἀφοῦ ἀπὸ τὴν πρώτη κιόλας στιγμὴ τῆς μυήσεώς του στοὺς σκοποὺς τῆς Ἑταιρείας εἶχε ἐπιδοθεῖ σ' ἕναν ἀγώνα συγκέντρωσης πολεμοφοδίων, ὅπως μολυβιοῦ καὶ χαρτιοῦ, τὰ ὁποῖα ἀποθήκευε σὲ σπηλιὲς γύρω ἀπ' τὸ μοναστήρι τοῦ Προφήτη Ἠλία Παρνασσίδος ἀκόμη καὶ στὴν ἀγορὰ πετσιῶν ποὺ εἶχε φέρει ἀπὸ τὴν Οὐγγαρία, γιὰ τὰ τσαρούχια τῶν αὐριανῶν πολεμιστῶν.

Στὸ διάστημα αὐτὸ ὁ Δεσπότης λαμβάνει προφορικὸ μήνυμα ἀπ' τὸν Πατριάρχη νὰ πάει στὴν Κωνσταντινούπολη, μὲ πρόσχημα τὴν ἐπίλυση ὁρισμένων διαφορῶν τῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ. Ξεκινᾶ τὸ ταξίδι

Ἐπίσκοπος Σαλώνων Ἡσαΐας: Στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Πατρίδος

Γεωργίου Ι. Στούκη
Φιλολόγου - ΜΑ Θεολογίας

Εἶναι ἀναμφισβήτητο ὅτι κάθε γεγονὸς ποὺ σχετίζεται μὲ τὴν ἱστορικὴ πορεία ἑνὸς λαοῦ γίνεται ἀντικείμενο μελέτης καὶ ἑρμηνείας ἀπὸ τοὺς εἰδικούς, οἱ ὁποῖοι προβαίνουν σὲ διαφορετικὲς διαπιστώσεις ὁ καθένας. Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ἀποτελεῖ ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 1821 καὶ ὁ ρόλος τοῦ Κλήρου σ' αὐτήν. Δυστυχῶς, στὶς μέρες μας ἱκανὴ μερίδα ἱστορικῶν ἀποσιωπᾶ ἢ ὑποβαθμίζει τὸν ρόλο τοῦ Κλήρου στὰ χρόνια τοῦ Ἀγώνα.

Ἡ συμμετοχὴ τῶν Κληρικῶν στὸν Ἀγώνα τοῦ Ἔθνους ἀποτελεῖ δεῖγμα αὐτοθυσίας. Μελετώντας κανεὶς τὶς ἱστορικὲς πηγὲς διαπιστώνει ὅτι ἀρκετοὶ Ἀρχιερεῖς καὶ Κληρικοὶ ὑπέστησαν ποικίλες διώξεις, ἐκτελέστηκαν ἢ ἔπεσαν στὸ πεδίο τῶν μαχῶν. Ὁ Γάλλος πρόξενος Πουκεβὶλ ἀναφέρει χαρακτηριστικὰ ὅτι οἱ κληρικοὶ θύματα τοῦ Ἀγώνα ἀγγίζουν τοὺς ἕξι χιλιάδες.

Στὴν κατηγορία αὐτὴ ἀνήκει καὶ ὁ Ἐπίσκοπος τῶν Σαλώνων (σημερινὴ Ἀμφισσα) Ἡσαΐας, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε ἁγνὸς πατριώτης, πολεμάρχης κληρικὸς καὶ ἐθνικὸς κήρυκας τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821.

Ὁ παπὰ Στάθης ἀπὸ τὴν Δεσφίνα ἀπέκτησε μὲ τὴ γυναίκα του τὴν Ἀρχόντω τρεῖς γιοὺς καὶ δύο κόρες. Ὁ τρίτος γιὸς (Ἡσαΐας) γεννήθηκε τὸ 1778 καὶ ὁ παπὰ Στάθης τοῦ ἔδωσε τὸ ὄνομα Ἠλίας. Ὁ νεαρὸς Ἠλίας σὲ ἡλικία δεκαοκτὼ ετῶν πηγαίνει στὰ Σάλωνα, ὅπου δίδασκε ὁ καλόγερος Γεράσιμος Λύτσικας. Τὸ 1797 ἐγκαταλείπει τὰ Σάλωνα γιὰ νὰ ἀκολουθήσει τὸ μοναχικὸ βίο στὴν μονὴ τοῦ Προδρόμου στὴ Δεσφίνα, λαμβάνοντας τὸ μοναχικὸ ὄνομα Ἡσαΐας. Στὴ συνέχεια ἐγκαθίσταται στὸ μοναστήρι τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ, ὅπου μόναζε ὁ ἀδελφός του. Ἐκεῖ τὶς ἐλεύθερες ὧρες του μελετᾶ στὴ βιβλιοθήκη τῆς μονῆς. Ἡ δίψα του, ὅμως, γιὰ μάθηση παραμένει ἄσβεστη μέσα του, γι'

συνδέει τὸ παρελθὸν μὲ τὸ παρὸν καὶ ἀποτελεῖ ἀψευδῆ ὁδηγὸ γιὰ τὸ μέλλον, καὶ μάλιστα σὲ λαοὺς μὲ μακραίωνη καὶ διαχρονικὰ σπουδαία προσφορὰ στὸν πολιτισμὸ καὶ στὴν ἀνθρωπότητα, ὅπως ὁ δικός μας. Τῆς παράδοσης ποὺ ἀπετέλεσε στήριγμα καὶ ἀπαντοχὴ τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 1821, ὅπως δείχνουν τὰ ἀπομνημονεύματά τους, καὶ ἰδιαιτέρως τὰ κείμενα τοῦ στρατηγοῦ Ἰωάννη Μακρυγιάννη, καὶ ἡ ὁποία ἀποτελεῖ βασικὴ συνισταμένη καὶ τῆς σημερινῆς μας πολιτισμικῆς, ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ταυτότητας καὶ ἰδιοπροσωπίας. Καὶ εἶναι ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ παράδοση ποὺ συνέχει, ποὺ συνδέει τὸν θρησκευτικὸ καὶ τὸν ἐθνικὸ χαρακτήρα τῆς σημερινῆς ἑορτῆς, ποὺ διδάσκει καὶ νουθετεῖ ὅλους ἐμᾶς καὶ ποὺ μᾶς βοηθᾶ νὰ βλέπουμε μὲ αἰσιοδοξία καὶ νὰ σχεδιάζουμε μὲ εὐθυκρισία τὸ κοινό μας μέλλον, τόσο στὸν πνευματικό, **ὅσο καὶ στὸν ἐθνικὸ τομέα καὶ ὁρίζοντα.**

«Ἑορτὴν καὶ πανήγυριν ἄγομεν σήμερον», ἡμέρα ὑπερηφανείας καὶ κλέους προγονικοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡμέρα ἀναγκαίας περισυλλογῆς καὶ σκέψης. Μὲ ἀφορμὴ τὴν ἑορτή μας, ἂς ἀναλογιστοῦμε ὅλα ἐκεῖνα ποὺ μᾶς ἑνώνουν, καὶ ἂς χαράξουμε τὴν πορεία μας στὸ πνευματικὸ πέλαγος καὶ στὸν ἐθνικὸ στίβο, στὰ πλαίσια ἑνὸς διμέτωπου ἀγώνα κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς πτώσης, καὶ κατὰ ὅλων ἐκείνων ποὺ θέλουν ὡς Γένος νὰ μᾶς ἀφανίσουν, νὰ μᾶς ἀφομοιώσουν καὶ νὰ μᾶς ὑποτάξουν.

Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου ἄνοιξε τὸν δρόμο γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τοῦ σωτηρίου σχεδίου τῆς Θείας Οἰκονομίας. Ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 1821 ὑπῆρξε ἡ ἀφετηρία ἐξελίξεων ποὺ κατέληξαν στὴν ἀπόκτηση τῆς ἐλευθερίας καὶ στὴν ἐκπλήρωση τῶν ὁραμάτων καὶ τῶν προσδοκιῶν τοῦ Γένους: καὶ τὰ δύο ἑορταζόμενα γεγονότα, αὐτονόητα γεννοῦν τὴν ἰδέα τῆς δικῆς μας εὐθύνης ἀπέναντί τους.

Ἡ δική μας ὑπεύθυνη στάση ἀπαιτεῖ μετάνοια, ἐσωτερικὴ μεταμόρφωση, ἑνότητα, ὑπομονή, προσήλωση στὴν παράδοση καὶ τὸν ἀγώνα. Μόνον ἔτσι θὰ ἔχουμε ἀνταποκριθεῖ στὶς πνευματικὲς καὶ ἐθνικὲς προκλήσεις ποὺ ἡ σημερινὴ διπλὴ ἑορτὴ θέτει πανηγυρικὰ ἐνώπιόν μας.

Χρόνια πολλὰ καὶ εὐλογημένα σὲ ὅλους!

Ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος σκέπη καὶ προστασία μας!

Διάπυρος πρὸς Κύριον εὐχέτης

Ὁ Μητροπολίτης
† ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Παντελεήμων

Ὁ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
Ο ΑΓΓ ΓΑΒΡΙΗΛ

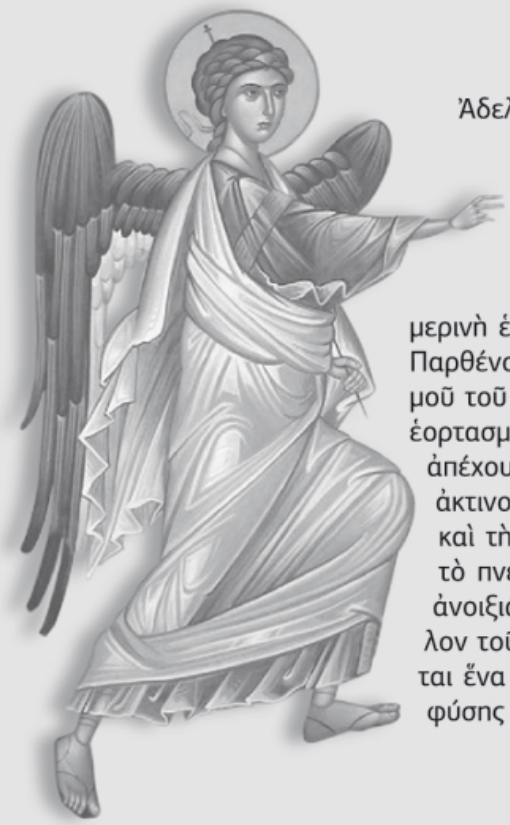
Ἡ σηματοδότηση αὐτή, εἶναι ποὺ ἔκανε τοὺς προγόνους μας νὰ ὁρίσουν ὡς ἡμέρα ἔναρξης τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821 τὴν ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, παρ' ὅτι ὡς γνωστὸν οἱ πολεμικὲς ἐπιχειρήσεις εἶχαν ἀρχίσει λίγο νωρίτερα, μὲ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Καλαμάτας, στὶς 23 Μαρτίου. Καὶ αὐτὸ ἐπειδὴ παλαιὰ παράδοση τοῦ Γένους, ἤδη ἀπὸ τὰ Βυζαντινὰ χρόνια, συνδύαζε τὶς μεγάλες ἱστορικὲς στιγμὲς μὲ μεγάλους ἑορτολογικοὺς σταθμούς, καὶ μάλιστα μὲ Θεομητορικὲς ἑορτές, κατὰ τὶς ὁποῖες τιμούσαμε τὴ Θεοτόκο, τὴν Ὑπέρμαχο Στρατηγὸ καὶ τὴν Ἀπροσμάχητη Προστασία μας.

Ἡ διπλὴ αὐτὴ ἑορτή, μὲ τὴν πολλαπλὴ σημασιοδότησή της, δίνει τὴν εὐκαιρία πολλῶν καὶ σημαντικῶν στοχασμῶν, ἰδίως στὶς κρίσιμες περιστάσεις ποὺ σήμερα βιώνει ἡ Πατρίδα μας. Δείχνει τὴν ἀξία τῆς πίστεως ὡς βάσης τοῦ ἀγώνα γιὰ ἐλευθερία καὶ ἀξιοπρέπεια, ἀλλὰ καὶ τὴ σημασία ποὺ ἔχει ὁ συνδυασμὸς τῆς πνευματικῆς ἐκκλησιαστικῆς μὲ τὴ δημόσια ζωὴ γιὰ τὸ Γένος μας. Διαχρονικά, σὲ ὅλες τὶς μεγάλες στιγμὲς τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ συνδυασμὸς αὐτὸς ἦταν ἐνεργὸς καὶ ἔδρασε ἐνεργητικὰ γιὰ ὅλους μας.

Δείχνει ἀκόμη τὴν σημασία τῆς ἑνότητος, αὐτὴν ποὺ ἡ Ἐκκλησία ὑπογραμμίζει τονίζοντας ὅτι ὅλοι εἴμαστε ζωντανὰ κομμάτια τοῦ κοινοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Μίας ἑνότητας ποὺ ὅταν χάθηκε ἐπέφερε δεινὰ ἐμφυλίων σπαραγμῶν στὸ ἐσωτερικὸ τῶν ἐπαναστατῶν, καὶ κόντεψε νὰ ὁδηγήσει στὴν καταστολὴ τῆς ἐπανάστασης, ἡ ὁποία διασώθηκε κυριολεκτικὰ «ὡς ἐκ θαύματος».

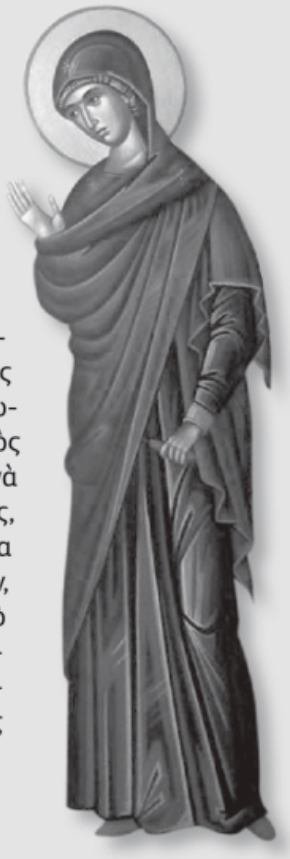
Δείχνει, τέλος, τὴν ἀξία τῆς παράδοσης, αὐτῆς ποὺ καὶ ἡ Ἐκκλησία μας θεωρεῖ ὡς στήριγμά της. Τῆς παράδοσης ποὺ

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας τοῦ 1821

Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί,

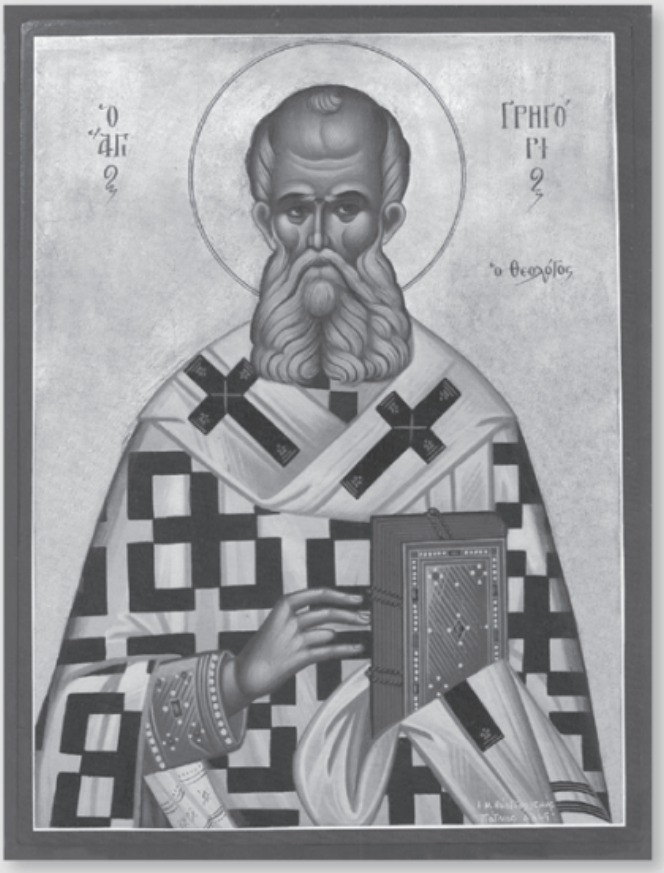
Θρησκευτικὴ καὶ ἐθνικὴ εἶναι ἡ σημερινὴ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Παρθένου Μαρίας καὶ τοῦ ξεσπκωμοῦ τοῦ δούλου Γένους. Ἕνας κοινὸς ἑορτασμὸς γεγονότων ποὺ μπορεῖ νὰ ἀπέχουν 1.800 χρόνια μεταξύ τους, ἀκτινοβολοῦν ὅμως τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν αἰσιοδοξία γιὰ τὸ μέλλον, τὸ πνευματικὸ καὶ τὸ ἐθνικό, στὸ ἀνοιξιάτικο καὶ εὐοίωνο περιβάλλον τοῦ Μαρτίου, ποὺ εὐαγγελίζεται ἕνα ἀκόμη ξύπνημα, ἐκεῖνο τῆς φύσης μετὰ τὴ χειμερινὴ νάρκη.

τε προφρονέως». Ποὺ σημαίνει: «Ἑλλάδα μου, ἀγαπημένη, ὅπου πέρασα τὴ νεότητά μου καὶ ὅσα μὲ συγκροτοῦν καὶ σῶμα μου, σᾶς ἀγαπῶ, διότι προθύμως δοθήκατε στὸν Χριστό!» Αὐτὸ εἶναι τὸ τελικὸ κριτήριο γιὰ κάθε παιδευτικὸ ἀγαθὸ ποὺ προσφέρει ἡ ἑλληνικὴ παιδεία, μᾶς λέγει ὁ Ἅγιος. Ἡ ἀναφορὰ στὸν Χριστό, ὁ πνευματικὸς προσανατολισμός μας πρὸς τὸν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ τὸ Εὐαγγέλιό του. Ἡ ἑλληνικὴ παιδεία εἶναι ἕνα πολὺ χρήσιμο ἐργαλεῖο ἀρκεῖ νὰ ὁδηγεῖ στὴν χριστιανικὴ ἀγωγὴ καὶ νὰ μὴ μᾶς ἀποκόπτει ἀπὸ αὐτή.

Ἔτσι μὲ τὴ βοήθεια τῶν μεγάλων Πατέρων καὶ μὲ τὴν συνεισφορὰ τῶν δασκάλων τοῦ Γένους καὶ τοῦ πιστοῦ λαοῦ δημιουργήθηκε ἡ ἑλληνορθόδοξη παιδεία. Σ' αὐτὸ τὸ πνευματικὸ καὶ ἠθικὸ ἔρεισμα στηρίχθηκε ὁ Ἑλληνισμὸς σὲ καλὲς ἀλλὰ καὶ σὲ δύσκολες στιγμὲς καὶ αὐτὸ τὸ πολιτιστικὸ ἀγαθὸ προσέφερε μὲ οἰκουμενικὴ διάθεση σὲ ἄλλους λαούς. Ἡ ἑλληνορθόδοξη παιδεία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν εἶναι ταυτοχρόνως πανανθρώπινη καὶ ἑλληνική, διαχρονικὴ καὶ ἐπίκαιρη. Γι' αὐτὸ μπορεῖ νὰ μᾶς κρατήσει ὄρθιους καὶ σήμερα ἀπέναντι στὴν ὑλιστικὴ καὶ ἰσοπεδωτικὴ παγκοσμιοποίηση.

τῆς ἀρχαίας θρησκείας ἢ ὅλου τοῦ ἔθνους». Καὶ δίνει ἀμέσως ὁ Γρηγόριος τὴν ἀπάντηση: «Δὲν εἶναι δικαίωμα μόνον τῶν ὀπαδῶν τῆς ἀρχαίας θρησκείας ἡ διδασκαλία τῶν ἑλληνικῶν κειμένων».

Κατὰ τὸν Γρηγόριο, τὸ δικαίωμα αὐτὸ τὸ ἔχουν ὅσοι πιστεύουν ὅτι ἀνήκουν στὸ «ἔθνος» κατὰ τὴν ὁρολογία ποὺ ὁ ἴδιος χρησιμοποιεῖ. Πρόκειται γιὰ τὸν πρῶτο χριστιανικὸ ὁρισμὸ περὶ ἔθνους, ὅπου ὁ Ἅγιος προσδίδει ἔννοια πολιτιστική, μορφωτικὴ καὶ ὄχι φυλετική, βιολογική. Αἰσθάνεται ὅτι καὶ ὁ ἴδιος ἀνήκει σ' αὐτὸ τὸ ἔθνος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἑλληνισμοῦ, ποὺ ὅπως μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἐτυμολογία τῆς λέξεως εἶναι κοινότητα ἠθῶν καὶ ἐθίμων (ἔθνος: ἀπὸ τὴ λέξη ἔθος=συνήθεια). Μία πολιτιστικὴ κοινότητα εἶναι ὁ Ἑλληνισμὸς κατὰ τὸν Ἅγιο Γρηγόριο θεμελιωμένη ἐπάνω στὴν ἑλληνικὴ κλασικὴ παιδεία καὶ στὴν Ὀρθόδοξη Χριστιανικὴ ἀγωγή. Αὐτὸ ἦταν καὶ τὸ μορφωτικὸ πρότυπο τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τὸ ὁποῖο δυστυχῶς ἐγκαταλείπεται στὶς ἡμέρες μας.

Τὴν εὐγνωμοσύνη του γιὰ τὴν Ἑλλάδα ὅπου σπούδασε (Ἀθήνα) καὶ τὴν ἐκτίμησή του γιὰ τοὺς Ἕλληνες ποὺ γρήγορα καὶ ἀβίαστα δέχθηκαν τὸν Χριστιανισμὸ ἐκφράζει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος σὲ ἕνα ἐπίγραμμά του ἀπὸ τὴ σειρὰ «Ἔπη εἰς ἑαυτόν». Μιμούμενος ἀριστοτεχνικὰ τὰ ἀρχαιοελληνικὰ ἐπιγράμματα γράφει: «Ἑλλὰς ἐμή, νεότης τε φίλη, καὶ ὅσα πέπασμαι καὶ δέμας ὡς Χριστῷ εἴξα-

Ὁ Ἅγιος τὸν 4ο αἰώνα μ.Χ. εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσει δύο διαφορετικὲς ἀμφισβητήσεις. Ἀπὸ τὴ μία πλευρὰ εἶχε τοὺς «ὑπεράγαν Ὀρθοδόξους», οἱ ὁποῖοι πίστευαν ὅτι ὁ Χριστιανὸς δὲν πρέπει νὰ μελετᾶ τὰ ἀρχαιοελληνικὰ κείμενα γιὰ νὰ μὴν ἀλλοτριωθεῖ ἡ πίστη του. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουλιανός, ὁ γνωστὸς καὶ ὡς Παραβάτης ἢ Ἀποστάτης, εἶχε ἀπαγορεύσει στοὺς Χριστιανοὺς καὶ νὰ διδάσκουν καὶ νὰ διδάσκονται τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ κείμενα. Τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν βρίσκω κάποιες ἀντιστοιχίες μὲ τὶς συζητήσεις ποὺ γίνονται στὴν ἐποχή μας. Ἂν καὶ ἀπέχουμε 17 αἰῶνες ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου, ἔχουμε καὶ σήμερα ὁρισμένους ποὺ μᾶς καλοῦν νὰ εἴμαστε μόνον Χριστιανοὶ καὶ νὰ μὴν τονίζουμε τὴν ἑλληνικότητά μας καὶ ἄλλους στὴν ἀντίπερα ὄχθη ποὺ ζητοῦν νὰ εἴμαστε μόνον Ἕλληνες καὶ ὄχι Χριστιανοί. Ἡ ἰσορροπία μεταξὺ αὐτῶν τῶν δύο ἄκρων εἶμαι βέβαιος ὅτι βρίσκεται στὰ κείμενα τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ κατ' ἐξοχὴν τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου.

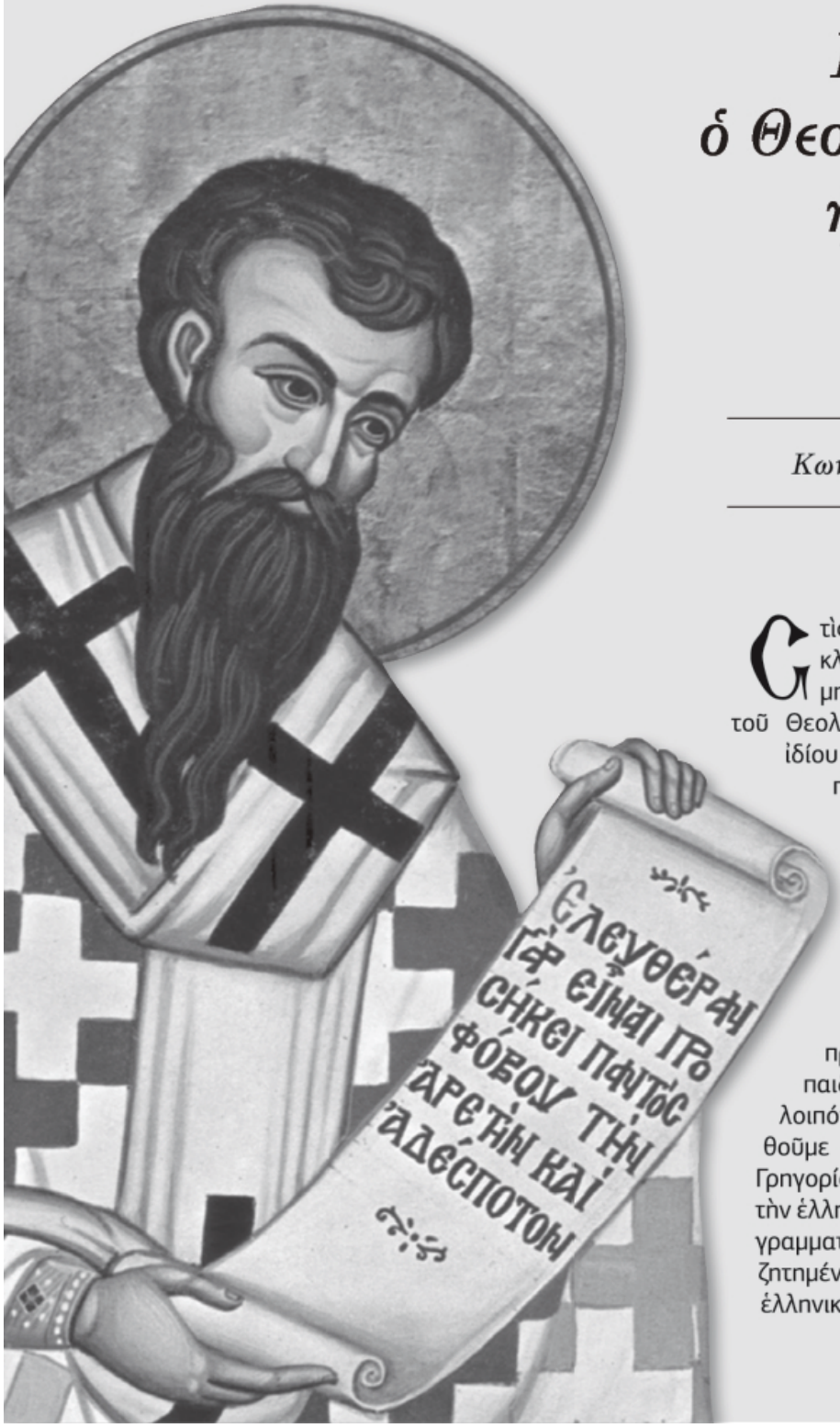
Πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς ποὺ ἀπέρριπταν τὴν κλασικὴ ἑλληνικὴ παιδεία ὁ Ἅγιος Γρηγόριος, ἄριστος μελετητὴς καὶ γνώστης τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, ἀπαντᾶ μὲ μία χαρακτηριστικὴ ἐπισήμανσή του στὸν «Ἐπιτάφιον εἰς τὸν Μέγαν Βασίλειον», τὴν ὁποία παραθέτω σὲ νεοελληνικὴ ἀπόδοση ἀπὸ τὸν Καθηγητὴ Εὐάγγελο Θεοδώρου: «Νομίζω πὼς ἔχει γίνει παραδεκτὸ ἀπ' ὅλους τοὺς συνετοὺς ἀνθρώπους ὅτι ἡ παιδεία εἶναι τὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ ποὺ ἔχουμε. Καὶ ὄχι μόνο ἡ χριστιανική μας παιδεία, ποὺ εἶναι ἡ ἐκλεκτότερη καὶ ἐπιδιώκει τὴ σωτηρία καὶ τὸ κάλλος τῶν θείων πραγμάτων, τὰ ὁποῖα μόνο μὲ τὸν νοῦ συλλαμβάνονται. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐξωχριστιανικὴ παιδεία, τὴν ὁποία πολλοὶ χριστιανοί, ἔχοντας σχηματίσει λανθασμένη ἀντίληψη γι' αὐτήν, τὴν περιφρονοῦν, ἐπειδή, λέγουν, κρύβει δόλιους σκοπούς, εἶναι ἐπικίνδυνη καὶ ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸν Θεό. Γιατί, ὅπως ἀκριβῶς δὲν πρέπει νὰ περιφρονοῦμε τὸν οὐρανό, τὴ γῆ καὶ τὸν ἀέρα, καὶ ὅσα ὑπάρχουν σ' αὐτά, ἐπειδὴ μερικοὶ ἔχουν σχηματίσει λανθασμένη ἀντίληψη καί, ἀντὶ νὰ λατρεύουν τὸν Θεό, λατρεύουν τὰ δημιουργήματά Του, ἀλλὰ ἀφοῦ παίρνουμε ἀπ' αὐτὰ ὅ,τι εἶναι χρήσιμο γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὴν ἀπόλαυσή μας, ἀποφεύγουμε ὅ,τι εἶναι ἐπικίνδυνο... κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ ἀπὸ αὐτὰ ποὺ μᾶς προσφέρει ἡ ἐξωχριστιανικὴ παιδεία παραδεχτήκαμε ὅ,τι εἶναι χρήσιμο στὴν ἔρευνα καὶ στὶς θεωρητικὲς ἀναζητήσεις, ἐνῶ ἀποκρούσαμε καθετὶ ποὺ ὁδηγεῖ στὴν εἰδωλολατρεία, στὴν πλάνη καὶ στὸ βάθος τῆς καταστροφῆς. Μάλιστα ἀπὸ τὴν ἐξωχριστιανικὴ παιδεία ἔχουμε καὶ ὠφεληθεῖ στὴν εὐσέβεια καὶ στὴ λατρεία τοῦ Θεοῦ, γιατὶ γνωρίσαμε καλὰ τὸ ἀνώτερο ἀπὸ τὸ χειρότερο καὶ ἔχουμε κάμει δύναμη τῆς διδασκαλίας μας τὶς ἀδυναμίες ἐκείνης. Λοιπόν, δὲν πρέπει νὰ περιφρονοῦμε τὴν παιδεία, ἐπειδὴ μία τέτοια περιφρόνηση φαίνεται καλὸ σὲ μερικούς. Ἀντίθετα, πρέπει νὰ θεωροῦμε ἀμαθεῖς καὶ ἀμόρφωτους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν αὐτὴ τὴν ἀντίληψη».

Μ' αὐτὸν τὸν ὡραῖο τρόπο ὁ Ἅγιος συνιστᾶ τὴν «θύραθεν» ἢ «ἔξωθεν» παιδεία, δηλαδὴ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἀπὸ τὸν Ὅμηρο μέχρι τοὺς κλασικοὺς συγγραφεῖς, ὡς εἰσαγωγικὴ καὶ ὡς συμπληρωματικὴ πρὸς τὴν ἀνώτερη ἀγωγὴ ποὺ εἶναι ἡ χριστιανική. Σχετικὰ μὲ τὸ αἴτημα τοῦ Ἰουλιανοῦ νὰ μὴ διορίζονται οἱ Χριστιανοὶ ὡς δάσκαλοι τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ὁ Γρηγόριος ἔγραψε δύο πολὺ ἐνδιαφέροντα κείμενα μὲ τὸν τίτλο «Πρὸς Ἰουλιανὸν Βασιλέα Στηλιτευτικὸς» καὶ μὲ ἀρίθμηση Α' καὶ Β'. Στὸν Α' Στηλιτευτικό, ἀφοῦ ἀναλύει μὲ θαυμαστὴ γνώση τὶ ἀπορρίπτουν οἱ Χριστιανοὶ καὶ τὶ διατηροῦν ἀπὸ τὰ κείμενα τῶν Ἀρχαίων, ἀπευθύνει πρὸς τὸν Ἰουλιανὸ τὸ ρητορικὸ ἐρώτημα: «Τίνος τοῦ ἑλληνίζειν εἰσὶν οἱ λόγοι;» Δηλαδὴ ποιός ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διδάσκει καὶ νὰ μελετᾶ τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ κείμενα; Καὶ συνεχίζει: «Ἢ θὰ μᾶς πεῖς ὅτι εἶναι δικαίωμα μόνον τῶν ὀπαδῶν

Ἱερὰ Μητρόπολις Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καὶ ἡ ἑλληνικὴ παιδεία

Κωνσταντίνου Χολέβα

Γιὰ τὶς 25 Ἰανουαρίου ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾶ τὴ μνήμη τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ στὶς 30 τοῦ ἰδίου μηνὸς τὸν τιμοῦμε καὶ πάλι μαζὶ μὲ τὸν Μέγα Βασίλειο καὶ τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο.

Πρόκειται γιὰ τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχες, κορυφαίους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ προστάτες τῆς ἑλληνικῆς παιδείας. Εἶναι κατάλληλη, λοιπόν, ἡ εὐκαιρία νὰ θυμηθοῦμε τὶς ἀπόψεις τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ γιὰ τὴν ἑλληνικὴ παιδεία, τὴν ἀρχαία γραμματεία καὶ γιὰ τὸ πολυσυζητημένο σήμερα ζήτημα τῆς ἑλληνικότητας.

τα τοῦ προσωπικοῦ τους ἀποτυπώματος. Εἶναι τὰ πρόσωπα ποὺ κατανόησαν, ὅτι ἡ ζωή μας δὲν ἔχει μόνον τρεῖς χρονικὲς διαστάσεις, παρελθόν - παρόν - μέλλον, ἀλλὰ μία τέταρτη σημαντικότερη: τὴν αἰωνιότητα. Καὶ γιὰ νὰ γίνουν μέτοχοί της ἀκολούθησαν μὲ κόπο καὶ πιστότητα τὴν σταυρικὴ «στενὴ καὶ τεθλιμμένη ὁδὸν τοῦ Κυρίου», ἡ ὁποία ὅμως ξανοίγει στὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως. Ἀγάπησαν τὸν Χριστὸ καὶ τὸν πλησίον, ἔζησαν στὴν Ἐκκλησία καὶ ὑπερνίκησαν τὸν κόσμο τῆς φθορᾶς καὶ τῆς ματαιότητας «μηδὲν ἔχοντες καὶ τὰ πάντα κατέχοντες». Ἔγιναν αἰώνια παραδείγματα πρὸς μίμησιν.

Αὐτοὺς ἂς θέσουμε στόχο νὰ μιμηθοῦμε στὴν ἀνατολὴ τοῦ Νέου Ἔτους. Μὲ φιλοτιμία καὶ ὑπομονή. Καὶ νὰ εἶστε βέβαιοι, ὅτι τὸ Φῶς τοῦ Χριστοῦ θὰ πλημμυρίσει τὸν κόσμο, κατανικῶντας κάθε ἐνάντια δύναμη, ἡ ὁποία μέχρι χθὲς μᾶς κρατοῦσε στὸ παχυλὸ σκοτάδι.

Εὐλογημένο καὶ σωτήριο τὸ ἔτος 2015!

Μὲ πατρικὲς εὐχὲς καί ἀγάπη Χριστοῦ

Ὁ Μητροπολίτης
† ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Παντελεήμων

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ 2015

Ἀγαπητοί μου Χριστιανοί,

Γτὴν ἀνατολὴ κάθε νέου ἔτους γινόμαστε κατὰ παράδοση ἐκφραστὲς καὶ ἀποδέκτες ἐγκάρδιων εὐχῶν. Μᾶς συνέχει ἡ εὐγενὴς διάθεση νὰ προσδιορίσουμε μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ὅ,τι συνιστᾶ τὴν θετικὴ ἔκφραση τοῦ περιορισμένου βίου μας. Ὑγιεία καὶ προκοπή, εἰρήνη καὶ ἀγάπη, ἐπάρκεια ἀγαθῶν, ἐπαναλαμβάνονται ὡς εὐχετικὰ αἰτήματα ἀπὸ σύνολη τὴν ἀνθρωπότητα. Διότι αὐτὰ συνιστοῦν ἕναν εὐτυχισμένο βίο. Τὸ πενταπόσταγμά τους, συνεπῶς, προσδιορίζει τὴν ἀνθρώπινη εὐτυχία. Καὶ εἶναι ὄντως τραγικὰ εἰρωνικὸ νὰ εὐχόμαστε ὑγιεία σ' ἕνα κόσμο, ὁ ὁποῖος, παρὰ τὴν ἐκρηκτικὴ τεχνολογικὴ πρόοδο, μαστίζεται κυριολεκτικὰ ἀπὸ ἐπανεμφανιζόμενες παλαιότατες ἀλλὰ καὶ νέες ἀπειλητικὲς ἀσθένειες. Ὅπως ἀποτελεῖ, ἐπίσης, τραγικὴ ἀντίφαση νὰ εὐχόμαστε εἰρήνη τὴν στιγμὴ ποὺ ἀκοῦμε ἀπειλητικὲς τὶς ἰαχὲς τῶν ἀνὰ τὴν οἰκουμένη ἀδελφοκτόνων πολέμων μὲ ἑκατόμβες θυμάτων καὶ ξεριζωμένων μεταναστῶν.

Εἶναι ἀκόμη ἐξόχως θλιβερό, ὁ ὑλικὸς πλοῦτος τοῦ πλανήτη μας –τὰ δῶρα τοῦ Δημιουργοῦ– παρότι ἐπαρκοῦν γιὰ νὰ συντηρήσουν κάθε ἐμπερίστατο συνάνθρωπό μας, ἐν τούτοις νὰ συγκεντρώνονται σὲ «ἀποθῆκες ἀφρόνων πλουσίων» μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐπικυριαρχοῦν ἡ πείνα καὶ ἡ δίψα στὰ φτωχὰ μέρη τῆς γῆς, ἐσχάτως δὲ καὶ στὰ ἀνεπτυγμένα.

Τελικῶς, ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιο «ἐψύγη ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν», ἡ εὐτυχία ἀποτελεῖ εὐχετικὴ διακήρυξη χωρὶς πραγματικὸ ἀντίκρυσμα. Ἀνέφικτο καὶ οὐτοπικὸ στόχο.

Κι ὅμως ἀγαπητοί μου ἀδελφοί! Στὰ διαρρεύσαντα 2014 ἔτη ἱστορικῆς πορείας τῆς Ἐκκλησίας μας ἐμφανίσθηκαν στὸ προσκήνιο τῆς ζωῆς πρόσωπα ἀληθινὰ εὐτυχισμένα. Σὲ αὐτὰ ἡ θεολογική μας παράδοση ἀπέδωσε τὰ ἐπίθετα «μακάριος» καὶ «ἅγιος» χαρακτηρίζοντας τὴν ποιότη-

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ & ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ • ΕΤΟΣ Β΄ • ΤΕΥΧΟΣ 5ο • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ- ΜΑΡΤΙΟΣ 2015

Περιοδικὸν

Παρρησία

Τριμηνιαία Ἔκδοσις
Οἰκοδομῆς καὶ Ἐνημερώσεως

Ἰανουάριος – Μάρτιος
ΕΤΟΣ Β΄ - ΤΕΥΧΟΣ 5ο

ΕΚΔΟΤΗΣ
Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
κ.κ. Παντελεήμων

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
Ἱερὰ Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τηλ. 25310 22642
Fax: 25310 23439

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Ἰατρίδης
Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Ἀμπατζίδης
Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Χαρίλαος Μιχαλόπουλος

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ
Γιάννης Μενεσίδης

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
ΔΕΚΤΑΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ
ΑΡΘΡΑ-ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Περιοδικὸν Παρρησία
Ἱερὰ Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τ.Θ. 306, Τ.Κ. 69100 Κομοτηνή

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Τυπογραφεῖον «Ἐπικοινωνία Α.Ε.»
Ἔναντι Πανεπιστημιουπόλεως
691 00 Κομοτηνὴ
Τηλ. 25310 81512, Fax: 25310 26027
E-mail: epikoinonia.ae@gmail.com

Περιεχόμενα

01.
«Πρωτοχρονιὰ 2015»
Ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ.κ. Παντελεήμονος

03.
«Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος
καὶ ἡ ἑλληνικὴ παιδεία»
Κωνσταντίνου Χολέβα

07.
«Ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου
καὶ τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας
τοῦ 1821»
Ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ.κ. Παντελεήμονος

11.
«Ἐπίσκοπος Σαλώνων Ἡσαΐας:
Στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ
καὶ τῆς Πατρίδος»
Γεωργίου Ι. Στούκη
Φιλολόγου - ΜΑ Θεολογίας

14.
«Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις»
Ἐπιμέλεια: Διακόνου Νεκταρίου Δημητροπούλου

Παρρησία

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ & ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ • ΕΤΟΣ Β΄ • ΤΕΥΧΟΣ 5ο • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ – ΜΑΡΤΙΟΣ 2015